

Sygn. akt VIII Ca 568/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący- Sędzia:	Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	Włodzimierz Jasiński Jadwiga Siedlaczek
Protokolant:	st. sekr. sąd. Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2019 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Gminy M. T. - Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w T.**

przeciwko **B. V. (poprzednio R. O.)**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 29 maja 2019 r.

sygn. akt I C 119/19

oddala apelację.

/Sędzia Włodzimierz Jasiński/ /Sędzia Rafał Krawczyk/ /Sędzia Jadwiga Siedlaczek/

Sygn. akt VIII Ca 568/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 9 października 2018 roku Gmina M. T. domagała się zasądzenia od pozwanego R. O. (dalej: V. B.) kwoty 3.618,75 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu i zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Dochodzona kwota stanowiła odszkodowanie za używanie przez pozwanego lokalu należącego do powódki bez tytułu prawnego w okresie od 01.01.2015 r. do 30.09.2018 r.

Wyrokiem z dnia 29 maja 2019 roku Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny zasądził od V. B. kwotę 3.148,91 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 października 2018 roku do dnia zapłaty. Co do pozostałej części żądania, orzeczono w punkcie II wyroku, powództwo w dalszym zakresie oddalając. Sąd nie obciążył pozwanego kosztami procesu.

W uzasadnieniu wyroku, Sąd Rejonowy stwierdził, że żądanie zgłoszone w pozwie zostało udowodnione, jednak część roszczenia uległa przedawnieniu. Sąd powołując się na przepis art. 118 k.c. oraz art. 5 ust. 2-4 ustawy o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104), stwierdził, że roszczenie powoda obejmujące okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 8 lipca 2015 roku uległo przedawnieniu, bowiem nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy kodeks cywilny i niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 roku. Przedawnione roszczenie obejmowało należności i odsetki w łącznej kwocie 469,84 złotych i w tym zakresie powództwo należało oddalić.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją przez powódkę w zakresie, w którym sąd oddalił żądanie zgłoszone w pozwie, tj. co do punktu II wyroku. W apelacji skarżąca zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 118 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że roszczenie powoda z tytułu odszkodowania za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, za okres od 01.01.2015 r. do 08.07.2015 r. uległo przedawnieniu;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 13 § 1 k.p.c. poprzez możliwe rozpoznanie sprawy według przepisów o postępowaniu odrębnym – uproszczonym, wbrew obowiązкови sądu stosowania przepisów o postępowaniu procesowym zwykłym, gdyż sprawa nie należy do zakresu spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu procesowym odrębnym – uproszczonym.

Mając na uwadze wskazane zarzuty, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego B. V. na rzecz powoda kwoty 469,84 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, oraz o zmianę kwalifikacji sprawy w postępowaniu apelacyjnym i rozpoznanie jej według przepisów o postępowaniu zwykłym, a nie uproszczonym. Ewentualnie, skarżąca wniosła o uchylene wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Skarżąca domagała się także zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

Zdaniem skarżącej, zgodnie z art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym od 9 lipca 2018 r., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata, jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Roszczenie o zapłatę należności związanych z zajmowaniem lokalu są roszczeniami okresowymi, a zatem okres ich przedawnienia wynosi 3 lata. Według skarżącej, roszczenie w oddalonym zakresie dotyczące należności za okres od 1 stycznia 2015 r. do 8 lipca 2015 r., w świetle obowiązujących przepisów uległoby przedawnieniu z dniem 31 grudnia 2018 roku. Stanowisko to, apelująca uzasadnia tym, iż zgodnie z art. 5 ust. 4 powołanej ustawy „roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Pozew natomiast został złożony w dniu 4 października 2018 r., a zatem przed upływem terminu przedawnienia.

W konsekwencji, do części roszczenia, które zostało przez Sąd Rejonowy uznane za przedawnione i oddalone, winny mieć zastosowanie nowe przepisy, a w szczególności nowe brzmienie art. 118 k.c. i regulacja mówiąca o upływie terminu przedawnienia na ostatni dzień roku kalendarzowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na oddalenie.

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104) wprowadziła do Kodeksu cywilnego nowy przepis art. 117 § 2¹ k.c., zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Przepis art. 117 § 2¹ k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do roszczeń przysługujących przedsiębiorcy, wynikających ze stosunków prawnych powstałych w wyniku dokonania czynności prawnej z osobą fizyczną będącą konsumentem w rozumieniu art. 22¹ k.c.

Normę wyrażoną w art. 117 § 2¹ k.c. stosuje się do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej – tj. przed 9 lipca 2018 r. – i w tym dniu jeszcze nie przedawnionych, o czym stanowi przepis art. 5 ust. 1 niniejszej ustawy. Reguła ta przewiduje automatyczny skutek zastosowania nowego brzmienia ustawy w odniesieniu do roszczeń istniejących, lecz nieprzedawnionych w dniu 9 lipca 2018 r. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy nowelizującej, roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie ustawy (do dnia 9 lipca 2018 r.) nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem **skutkom** przedawnienia określonym w art. 117 § 2¹ k.c. **Skutek** przedawnienia polegający na przekształceniu przedawnionego roszczenia przeciwko konsumentowi ex lege w roszczenie z tzw. zobowiązania naturalnego, następuje zatem z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (por. M. Mataczyński, M. Saczywko [w:] M. Gutowski (red.) Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 1044-1045). Niemożność przymusowej realizacji roszczenia (niezaskarżalność) następuje zatem z mocy samego prawa, natomiast od konsumenta jako słabszej strona stosunku prawnego łączącego go z przedsiębiorcą, nie jest wymagane podniesienie zarzutu przedawnienia, bądź dokonywanie jakichkolwiek innych aktów staranności.

Zgodnie z brzmieniem art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Określone w art. 18 ust. 1 ustawy z 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego roszczenia odszkodowawcze przedawniają się w terminie trzyletnim, przewidzianym w art. 118 k.c. dla roszczeń o świadczenia okresowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2014 r. IV CNP 33/13, Lex nr 1438649).

Przepis art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104) w odniesieniu do roszczeń przedawnionych przysługujących przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia stanowi, że **do skutków** przedawnienia tych roszczeń należy stosować zmienione przepisy Kodeksu cywilnego. Podstawowym skutkiem upływu terminu przedawnienia jest powstanie po stronie zobowiązanej kompetencji do skutecznego uchylenia się od zaspokojenia roszczenia. Ponadto, zgodnie z nowym brzmieniem ustawy, stosownie do treści art. 117 § 2¹ k.c., szczególnie **skutkiem** przedawnienia jest utrata przez wierzyciela możliwości domagania się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Tymczasem przepis art. 118 zdanie drugie k.c., na który w swej apelacji powołuje się skarżący, stanowi jedynie regułę uzupełniającą art. 112 k.c. i odnosi się nie do skutków, a do sposobu obliczania terminu końcowego przedawnienia roszczeń, których termin przedawnienia jest dłuższy niż 2 lata. Zastosowanie przepisu art. 118 zdanie drugie k.c. polega na przyjęciu ustalenia, że termin przedawnienia tych roszczeń nie kończy biegu w dacie wynikającej z art. 112 zdanie pierwsze k.c., ale biegnie dalej, aż do ostatniego dnia tego roku kalendarzowego i upływa wraz z tym dniem. Ostatni dzień roku kalendarzowego jest więc ostatnim dniem, w którym wierzyciel może dochodzić swojego roszczenia, nie narażając się na negatywne skutki upływu czasu. Przepis ten w ogóle nie reguluje zatem zagadnienia „skutku” przedawnienia – do którego wprost odnosi się art. 5 ust. 4 ustawy nowelizującej – ale określa termin końcowy

przedawnienia. Nie ma on zatem zastosowania do roszczeń przeciwko konsumentom, powstałych przed wejściem w życie nowych przepisów o przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

/Sędzia Włodzimierz Jasiński/ /Sędzia Rafał Krawczyk/ /Sędzia Jadwiga Siedlaczek/